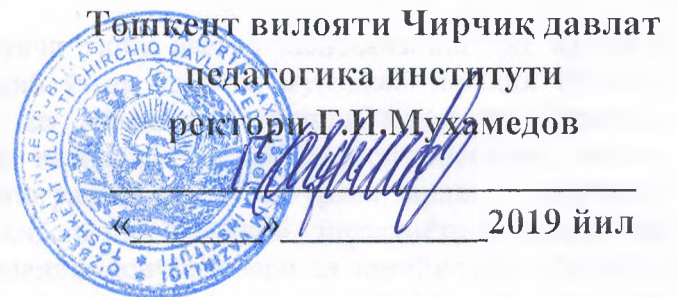

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ
ЧИРЧИҚ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

07.00.01 – ЎЗБЕКИСТОН ТАРИХИ ИХТИСОСЛИГИ БЎЙИЧА
ТАЯНЧ ДОКТОРАНТУРАГА КИРИШ
УЧУН ИХТИСОСЛИК ФАНИДАН
ДАСТУР

Тузувчилар:

Абдурахманова Ж.Н., т.ф.н., доц.
Муртазаева Р.Х., т.ф.д., проф.

КИРИШ

Ўзбекистоннинг давлат мустақиллигини қўлга киритиши билан халқимизнинг асрий орзуси ушалди, ўз тақдирини ҳал этиш келажагини ўзи қуриш имкониятига эга бўлди. Жамиятимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётининг барча соҳаларида туб ижобий ўзгаришлар рўй берди. Шубҳасиз бундай улкан ўзгаришлар истиқлолни асрлар давомида орзу қилган халқимизнинг кўҳна тарихига бўлган муносабати тубдан ўзгарди. Тарихга бўлган муносабат давлат сиёсати даражасига қаратилди. Бинобарин, жамиятда аҳоли онгида миллий ғоя, юксак маънавий фазилатларни шакллантиришда, миллий онг ва соғлом фикрни уйғотиш, уларни Ватан, халқ ва истиқлол тақдири учун ғоявий курашчанлик руҳида тарбиялашда, юксак маънавиятли комил инсон бўлиб шаклланишида, шунингдек, халқимизнинг маънавий юксалиши йўлида “Ўзбекистон тарихи” фанининг аҳамияти каттадир.

“Ўзбекистон тарихи” фанини ўрганувчи ушбу дастур халқимизнинг энг қадимги замонлардан то ҳозирги кунларгача босиб ўтган узоқ ва мураккаб тарихий йўлини, ижтимоий-сиёсий, иқтисодий, маданий ва маънавий ҳаётини ҳолисона ўрганиш, мамлакатимизни демократлаштириш ва иқтисодиётни бозор тамойиллари, жаҳон ҳамжамиятига ҳар томонлама интеграциясини чуқурлаштириш, хорижий мамлакатларнинг ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ва маданий тараққиётини илмий ва амалий аҳамиятини ҳамда фаннинг ривожланиш қонуниятлари ва тамойиллари, фаннинг таркиби ва тузилиши, уни ташкил қилиш ва бошқариш, фаннинг таснифи каби масалалар аҳамияти очиб берилди. Бу ўз навбатида, илмий–тадқиқот олиб боришни мақсад қилиб қўйган ёшларни мустақил ва кенг фикрлаш қобилиятига эга бўлишида муҳим аҳамият касб этади.

Асосий қисм

Ўзбекистон тарихи тўғрисида умумий маълумотлар

Ўзбекистон тарихи фанининг ижтимоий фанлар тизимида тутган муҳим ўрни. Методологик илмий-назарий асослари ҳамда усуллари, долзарб масалалари. Тарихга янгица цивилизация ёндашув. Тарихий кадрларнинг ўрганишда миллий ғоянинг роли.

Тарихий манбалар ва уларнинг турлари. Тарихшунослик. Оғзаки, ёзма манбалар, маҳаллий ва бошқа манбалар.

Марказий Осиё ҳудудида ибтидоий давр тарихи ва босқичлари

Тарихий даврлар ва босқичлар. Ибтидоий тўда ва уруғ жамоаси. Ибтидоий жамиятнинг матриархат ва патриархат босқичлари. Энг қадимги одамлар яшаган манзилгоҳлар. Марказий Осиё ҳудудида ҳозирги қиёфадаги одамларнинг шаклланиши ва антропогенез жараёни тугалланиши. Мезолит даврининг ўзига хос хусусиятлари. “Неолит инкилоби” тушунчаси. Энеолит даври босқичлари ва хусусиятлари. Бронза даври ва бронза қурулларнинг хусусияти. Хўжалиги, турмуши ва маданияти. Сўнгги бронза ва илк темир даври ёдгорликлари. Мулкий тенгсизлик. Илк темир даврида хўжалик, турмуш ва маданият. Ҳарбий демократия. Давлатчиликнинг ғоявий асоси ва шакллари.

Марказий Осиёдаги илк давлат уюшмалари

Хўжалик тараққиётидаги омиллар. Сак ва массагетларнинг қабилавий иттифоқлари. Худудий чегаралари. Марказий шаҳарлар. Маданий ва савдо алоқалари. Шаҳарсозлик. Ҳунармандчилик ва савдо. Иқтисодий ва ишлаб чиқариш муносабатлари. Қадимги Бақтрия, Хоразм ва Сўғдиёنانинг географик ўрни, табиати ва аҳолиси. Шаҳарлари. Хўжалиги. Ҳунармандчилик ва савдо. Авесто. Зардуштийлик этиқоди ва давлатчилик ғояси. Жамиятнинг диний–мафкуравий удумлари.

Аҳмонийлар салтанатининг ташкил топиши ва Ўрта Осиёни босиб олиши. Тўмарис ва Широқ. Фрада кўзғолони. Аҳмонийлар даври хўжалик ҳаёти. Шаҳарлар. Ҳунармандчилик ва савдо. Танга-пулларнинг тарқалиши.

Александр Македонскийнинг Марказий Осиёга юришлари. Спитамен кўзғолони. Македонскийнинг вафоти ва салтанатнинг парчаланиши. Эллин давлатларининг ташкил

топиши. Салавкийлар давлати. Марказий Осиё халқлари Салавкийлар ҳукмронлиги даврида.

Марказий Осиёнинг қадимги давлатлари

Юнон-Бақтрия давлати, ҳудудининг кенгайиши ва равнақи. Юэчжилар ҳужуми ва Юнон-Бақтриянинг парчаланиши. Парфия. Қанғ давлати. Қанғ давлатининг ижтимоий тузуми, хўжалиги ва шаҳарлари. Довон (Фарғона) давлати. Хоразмда ижтимоий тизимнинг шаклланиши. Деҳқончилик ва хунармандчилик. Маданият ва дин.

“Катта Юэчжи” давлат уюшмаси. Гуйшуан ҳокимлиги ва Куджула Кадфиз. Кушон салтанатининг ташкил топиши. Кушон, Хитой, Рим муносабатлари. “Буюк Ипак йўли” ва унинг аҳамияти. Савдо муносабатлари. Хўжалик ва шаҳарлар. Кушонлар даврида маданият ва дин.

IV–VIII асрларда Марказий Осиё

Марказий Осиёда илк ер эгаллиги муносабатларининг шаклланиши (IV–VII асрлар). Хионийлар, Кидарийлар, Эфталийлар давлатлари. Марказий Осиёда “деҳқонлар” табақасининг вужудга келиши. Кадиварлар, кашоварлар, чокарлар. Хионийлар ва Сосонийлар давлати ўртасидаги муносабатлар. Эфталийлар даврида ижтимоий-иқтисодий ва маданий ҳаёт.

Турк ҳоконлигининг ташкил топиши. Турк ҳоконлигининг бошқарув тартиби. Шарқий турк давлати ва ғарбий Турк ҳоконлиги. Ғарбий ҳоконликнинг кучайиши. Ижтимоий ҳаёт. VI–VII асрларда маъмурий бирликлар, мустақил ҳокимликлар.

VI–VII аср бошларида Арабистон ярим ороли ва араб қабилалари. Муҳаммад(с.а.в.). Чахорёрлар. Марказий Осиёнинг араблар томонидан забт этилиши. Мовароуннаҳр ва Хуросон араб халифалиги ҳукмронлиги остида. Араб халифалиги истилосининг оқибатлари. Ислоҳ дини ва унинг Марказий Осиёга тарқатилиши. Солиқ ва диний сиёсат. Халқ кўзгалонлари.

Мовароуннаҳр ва Хуросонда мустақил давлатларнинг ташкил топиши.

Мавзунинг манбалари. Мустақил давлатларнинг вужудга келишидаги тарихий шарт-шароитлар. IX асрнинг биринчи чорагида халифаликдаги ижтимоий сиёсий аҳвол. Тоҳирийлар давлати. Саффорийлар давлатининг ташкил топиши. Сомонхудоғлар. Марказлашган давлат бошқарувининг ташкил топиши. Сомонийлар даврида Мовароуннаҳрда ижтимоий, иқтисодий ҳаёт. Сомонийлар ҳукмронлигининг тугатилиши.

VIII аср бошларида Еттисув Шарқий Туркистон ва Қашқарда яшовчи туркий қабилалар. Қорахонийлар сулоласининг ҳокимиятга келиши. Қорахонийлар даврида ижтимоий-иқтисодий ҳаёт. Ғазнавийлар давлатининг ташкил топиши. Ғазнавийларнинг давлат бошқаруви тизими. Ўғуз давлатининг ташкил топиши. Қорахитойларнинг ҳужуми. Ғазнавийлар ва Салжуқийлар даврида ижтимоий-иқтисодий ҳаёт.

Хоразмшоҳлар давлати. Қорахитойлар билан кураш. Хоразмнинг Мовароуннаҳрдаги таъсир доирасининг кучайиши. Хоразмшоҳлар давлатининг инқирози.

IX–XII асрларда Мовароуннаҳр ва Хуросондаги маданий ҳаёт

Уйғониш (Ренессанс) даври ривожини. Моддий ва маънавий маданиятнинг юксалишини таъминлаган шарт-шароитлар. XI–XII асрларда фан ва маданиятнинг юксак чўққига кўтариллиши. Буюк Ипак йўлининг фан ва маданият равнақидаги тутган ўрни. Хоразмдаги Маъмун академияси ва унинг фан ривожига аҳамияти. Буюк комусий алломалар. Ҳадис ва фикҳ илми тараққиёти. Тасаввуф ва унинг ижтимоий ҳаётдаги ўрни. Суфийлик тариқатининг шаклланиши.

Марказий Осиёнинг мўғуллар томонидан босиб олинлиши

XII–XIII асрнинг бошларида Мўғулистондаги қабилалар ва бирлашган мўғул давлатининг ташкил топиши. Давлатнинг ички тузилиши. Чингизхоннинг ҳарбий ислоҳати ва босқинчилик юришлари. Чингизхоннинг Мовароуннаҳрга ҳужуми. Мовароуннаҳр ва Хуросоннинг мўғуллар томонидан босиб олинлиши. Жалолиддин Мангуберди. Хоразмшоҳлар давлати мағлубиятининг сабаблари. Мовароуннаҳр Чиғатой улуси таркибида.

Мўғуллар истилосининг оқибатлари. Чиғатой улусида ижтимоий ҳаёт. Чиғатой сулоласи ҳукмронлигига барҳам берилиши. XIV–XV асрнинг биринчи ярмида маданий ҳаёт. Меъморчилик. Халқ оғзаки ижодиёти. Адабиёт ва санъат.

Амир Темури ва темурийлар давлати

XIV асрнинг 40–йилларида Чиғатой улусидаги сиёсий аҳвол. Марказлашган Темур салтанатининг ташкил топиши.

Амир Темур буюк давлат арбоби. Амир Темурнинг жаҳон тарихида тутган ўрни. Амир Темур салтанатининг маъмурий ва ҳарбий тузилиши. Амир Темур “Тузуқлари”.

Амир Темур вафотидан сўнг темурийлар ўртасидаги тахт учун кураш ва Темур салтанатининг парчаланиши. Темурийлар даврида Мовароуннаҳр ва Хуросонда сиёсий ҳаёт.

Қишлоқ хўжалигининг аҳволи. Аграр муносабатлар. Ерга эгалик қилиш шакллари. Хунармандчиликнинг ривожланиши. Ички ва ташқи савдо. Халқаро савдо йўллари.

Амир Темур ва темурийлар даврида маданият. Илм–фан равнақи. Улуғбекнинг илмий мактаби. Мусулмон фиксҳунослиги. Фалсафа ва мантиқ. Калом илми. Хаттотлик санъати. Минатюра ва тасвирий санъат. Тиббиёт фанининг равнақи.

Меъморчилик ва қурилиш. Амир Темурнинг шаҳарсозлик борасидаги сиёсати.

Ўзбек хонликларининг ташкил топиши ва улардаги ижтимоий – иқтисодий, сиёсий, маданий ҳаёт

Темурийлар давлатининг инқирози сабаблари. Бобур ва Шайбонийлар ўртасидаги кураш. Шайбонийхон ҳукмронлиги даврида Мовароуннаҳр ва Хуросон. XVI асрнинг 40–50 йилларида Шайбонийлар ўртасида ўзаро курашлар. Абдуллахон II нинг ҳокимиятга келиши. Унинг ички ва ташқи сиёсати. Бухоро шаҳрининг пойтахт сифатида юксалиши. Шайбонийлар сулоласининг инқирози. Маданият. Таълим, илм–фан, адабиёт ва тарихнавислик. Меъморчилик ва халқ амалий санъати.

Аштархонийларнинг ҳокимиятга келиши. Эрон–Бухоро–Ҳиндистон муносабатлари. Ғалаёнлар. Абулфайзхон даврида марказий ҳокимиятнинг заифлашуви. Эрон шоҳи Нодиршоҳ босқини. Аштархонийлар инқирози.

Бухоро хонлиги ҳудуди. Аҳолининг этник таркиби. Қишлоқ хўжалиги Бухоро хонлигида ер эгалиги. Хунармандчилик ички ва ташқи савдо. Пул ислохотлари. Солик сиёсати.

Бухоро амирлиги. Молия, суд, маъмурий ва ҳарбий ислохотлар. Амирликнинг маъмурий тузилиши. Ижтимоий табақалар. Ҳарбий ва суд ишлари. Хунармандчилик, ички ва ташқи савдо. Маданият ва дин. Таълим, илм–фан, адабиёт ва тарихнавислик.

Хива хонлигининг ташкил топиши. Шайбонийлар даврида Хива–Бухоро–Эрон муносабатлари. Кўҳна Урганч, Янги Урганч ва Хива Хоразм пойтахтлари сифатида. Хива–Россия муносабатлари. Элбарсхон даврида Эрон шоҳи Нодиршоҳ хужуми. Хивада сиёсий парокандалик.

Кўнғирот иноқларининг ҳокимиятга келиши. Ислохотлар. Кенгаш (Девон) таъсис этилиши. Хива хонлигининг маъмурий тузилиши ва ижтимоий тизими. Ҳарбий, суд ва солиқ тизими. Иқтисодий ва маданий ҳаёт. Адабиёт, санъат ва дин.

Фарғонада мустақил давлатнинг тузилиши. Минглар сулоласининг ҳокимиятга келиши. Шохрухбий ва унинг ворислари даврида Қўқон хонлиги. Тошкент беклигининг бўйсундирилиши. Қўқон хонлигининг давлат бошқарув тизими ва маъмурий тузилиши. Иқтисодий ҳаёт: ер–сув муносабатлари, қишлоқ хўжалиги, хунармандчилик, ички ва ташқи савдо. Солиқлар ва суд тизими. Маданий ҳаёт: таълим, илм–фан, адабиёт, тарихнавислик, меъморчилик ва амалий санъат.

XVI–XIX аср биринчи ярмида Қорақалпоқлар. Қорақалпоқ уруғларининг жойлашуви. Қорақалпоқларнинг хўжалик ҳаёти. XIX асрнинг 20–40 йилларида қопақалпоқлар. Савдо ва хунармандчилик. Қорақалпоқлар ижтимоий турмуш тарзи, маданият ва таълим.

Марказий Осиё хонликларини Россия империяси томонидан босиб олинishi ва мустамлакачиларга қарши халқ ҳаракатлари

Россия империясининг Марказий Осиё хонликларга қарши экспанцияси сабаблари. Марказий Осиё масаласида инглиз-рус муносабатлари. Қўқон хонлиги ҳудудларидаги дастлабки ҳарбий ҳаракатлар. Оренбург генерал-губернаторлиги таркибида Туркистон вилоятининг ташкил этилиши.

Тошкентга юриш, шаҳарнинг эгалланиши. Генерал М.Г.Черняев томонидан “Тошкентни Россия тассаруфига ўтиши тўғрисидаги” сулҳ шартномаси моҳияти.

Россия империяси ва Бухоро қўшинлари ўртасидаги дастлабки ҳарбий тўқнашув. Россия–Бухоро сулҳ шартномалари. 1873 йил Хива хонлигига қарши юриш. Гандимиён шартномаси.

Туркистон генерал–губернаторлигининг ташкил этилиши. Россия империясининг Туркистондаги мустамлака маъмурий–бошқарув сиёсати. Туркистон ўлкасини бошқариш Низоми. Туркистон ўлкасида мустамлака шароитида ижтимоий–иқтисодий ва сиёсий ҳаёт. Қўқон хонлигининг тугатилиши. Туркистон генерал–губернаторлигининг таркибида Фарғона вилоятининг ташкил этилиши.

1892 йилги Тошкентда “Вабо исёни”. 1898 йил Андижон қўзғалони. Бухоро амирлигида ва Хива хонлигида халқ норозилик ҳаракатларининг ўсиб бориши.

Туркистон генерал–губернаторлигининг маориф соҳасидаги сиёсати. Мустамлакачилик шароитида Туркистон ўлкасида илм–фан. Ўлкани илмий асосда ўрганилиши. Туркистон ўлкасида миллий маданият мусиқа, тасвирий санъат. Матбуотнинг вужудга келиши. Мустамлакачилик шароитида миллий адабиёт, ижтимоий–фалсафий қарашлар: Аҳмад Дониш, Муқумий, Завқий, Аваз Ўтар ва бошқалар ижоди.

XX аср бошларида Туркистонда ижтимоий–иқтисодий сиёсати

XX аср бошларида Туркистонда ижтимоий ҳаёт. Темир йўллар қурилиши ва унинг иқтисодиётга ижобий таъсири. Туркистонда саноат ишлаб чиқариш. Россия монополистик капиталининг ўлка иқтисодиётига кириб келиши ва ўлка иқтисодиётида Россия монополистик мавқеининг кучайиши. Саноат ишчиларининг шаклланиш жараёни.

Ўлкада пахта майдонларининг кенгайиши. Ерсиз деҳқонлар ёнланма ишчилар армиясининг дастлабки намоёндалари сифатида.

Жадидчилик ҳаракатининг вужудга келиши. Жадидчилик ҳаракати намоёндалари ва уларнинг миллий уйғонишда ва ўзликни англашда тутган ўрни. Мунавварқори Абдурашидхонов, Абдулла Авлоний, Бехбудий ва бошқалар фаолияти. Жадидларнинг сиёсий қарашлари. Туркистон ўлкасида янги сиёсий партия ва ташкилотлар. Социал демократик ғояларнинг Туркистон ўлкасига кириб келиши.

1910 йил Бухородаги сиёсий воқеалар ва унинг сабаблари. Бухоро ва Хивада маърифатпарварлик, янги фикр ва дунёқарашнинг ривожланиши «Ёш Бухороликлар» ва «Ёш хиваликлар» ҳаракати. 1916 йил миллий озодлик курашининг Бухоро ва Хивага таъсири.

Биринчи жаҳон урушининг Туркистон ўлкасига таъсири. Туркистон ўлкасида ижтимоий–иқтисодий ва сиёсий ҳаёт. Мустамлака зулмининг кучайиши. 1916 йил 25 июндаги подшо фармони ва унинг моҳияти. Туркистон ўлкаси маҳаллий халқларининг фармонга муносабати. 1916 йил қўзғалонининг турли вилоятлардаги ўзига хос хусусиятлари. Россияси империяси миллий–озодлик ҳаракатини бостириш учун кўрилган чора тадбирлар.

Россия империясининг қорақалпоқлар борасидаги сиёсати. XIX аср охири XX аср бошларида Амударёнинг чап қирғоғида яшовчи қорақалпоқларнинг ижтимоий–иқтисодий аҳволи. XIX аср охири XX аср бошларида қорақалпоқ халқининг маданий ҳаёти. 1916 йил миллий озодлик кураши даврида қорақалпоқлар.

Туркистонда совет бошқарув тизимининг ўрнатилиши, ижтимоий–иқтисодий соҳадаги ўзгаришлар ва маданий ҳаёт

1917 йил бошларида Россиядаги сиёсий вазият, Петрограддаги инқилобий воқеаларнинг Туркистонга таъсири. Ўлкада кўшхокимиятнинг таркиб топиши. Советларнинг тузилиши, Туркистон комитети ва унинг фаолияти. Тошкент совети, Миллий демократия, жадидлар ҳаракати, маҳаллий жамоат ташкилотларининг тузилиши ва фаоллашуви. Халқ вакилларининг биринчи мажлиси. “Шўрои ислом” ташкилотининг тузилиши ва унинг фаолияти. Ишчи ва солдат депутатлари Советларининг I Туркистон ўлка съезди. Мусулмонларнинг Тошкентда ўтказилган Бутунтуркистон съезди ва унда кўрилган масалалар. Бутунтуркистон мусулмонларининг II Ўлка съезди. “Иттифоқи муслимин”нинг тузилиши. Ўлкада октябрь тўнтаришининг амалга оширилиши, шаҳар ва туманларда совет ҳукуматининг ўрнатилиши.

Тошкентдаги Халқ Комиссарлари Советининг ташкил этилиши ва фаолияти. Туркистон Мухториятининг тузилиши. Сиёсий курашлар. Туркистон Мухториятининг совет ҳукумати томонидан тор–мор этилиши. Туркистон АССРнинг ташкил этилиши ва бошқарув хусусиятлари. Советларнинг дастлабки иқтисодий тадбирлари ва уларнинг оқибатлари.

Туркистон ўлкасида совет ҳокимиятига қарши қуролли ҳаракатларнинг бошланиши, унинг сабаблари. Сиёсий вазият. Ҳаракатнинг кучлари ва босқичлари.

Ўлкада совет бошқарув тизимининг мустаҳкамланиши. Молия, саноат тармоқлари, транспорт, хунармандчиликдаги ўзгаришлар. Иқтисод соҳасидаги янги чора тадбирлар. Янги иқтисодий сиёсат (ЯИС), Туркистон Иқтисодий Кенгаши (Турк ЭКОСО)нинг тузилиши. Аграр соҳадаги ўзгаришлар, саноат корхоналари фаолияти. Совет ҳукумати иқтисодий сиёсатининг мустамаккачилик моҳияти. 1917–1924 йиллардаги маънавий–маданий жараёнлар.

1917–1920 йилларда Бухоро амирлиги ва Хива хонлигидаги ижтимоий – иқтисодий аҳвол. Амирлик ва хонликда вазиятнинг кескинлашиб бориши. 1920–1924 йилларда Бухоро ва Хоразмдаги ижтимоий–сиёсий жараёнлар, Бухоро ва Хоразм Халқ Совет республикаси тузилганлигини эълон қилиниши. Халқ хўжалигининг аҳволи, аҳолининг турмуш даражаси. “Ёш хоразмликлар” ва “Ёш бухороликлар” ташкилоти фаолияти. Бухоро ва Хоразм Халқ Совет республикасида амалга оширилган ижтимоий–иқтисодий тадбирлар, уларнинг оқибатлари.

Ўрта Осиё – Туркистон халқларининг ягона ва умумий ватани, тарихан таркиб топган учта (Туркистон, Бухоро ва Хоразм) давлатларини марказ томонидан тугатиб, ўрнига янги давлат тузиш ғояси. ТАССРни бўлиб ташлаш, Бухоро ҳамда Хоразм Халқ Совет Республикаларини тузиш учун РКП(б) МК ҳамда Турккомиссия томонидан ўтказилган тадбирлар. Ўрта Осиё бюроси (Средазбюро)нинг роли. Ўрта Осиёни чегаралаб бўлиш ва миллий республикалар тузиш масаласининг муҳокама қилиниши. Миллий–худудий чегараланиш. Ўзбекистон ССРнинг тузилиши. Ўзбекистон ССР СССР таркибидаги иттифокдош республика.

1917–1918 йилларда Туркистон ўлкасининг Амударё бўлимидаги сиёсий жараёнлар. Ижтимоий–иқтисодий вазият. Ер муносабатлари. “Ҳарбий коммунизм” сиёсати. 1917–1924 йилларда Қорақолпоғистонда совет ҳокимияти бошқарув тизимининг мастаҳкамланиши ва унинг миллий сиёсати. Қорақолпоғистон мухтор вилоятининг тузилиши (1925 февраль).

Ўзбекистон 1925–1941 йилларда

Ўзбекистоннинг ижтимоий–сиёсий ривожланиши. СССРда бошқарувнинг маъмурий–буйруқбозлик тузумининг қарор топиши ва мустаҳкамланиши. Ўзбекистон ССРнинг янги Конституциясини қабул қилиниши ва унинг республикада маъмурий–буйруқбозлик тизимини мустаҳкамлашдаги роли. Мустабид тузумнинг қатағонлик сиёсати. “Ўн саккизлар гуруҳи”, “Иноғомовчилик”, “Қосимовчилик”. Партия, совет хўжалик ходимлари, ҳарбийлар, зиёлилар, руҳонийлар, ишчилар ва колхозчилар орасида ҳам “тозалаш” ишларини ўтказилиши. Ўзбекистонда ижтимоий–иқтисодий ўзгаришлар. Қишлоқ хўжалиги, жамолаштириш сиёсати ва унинг оқибатлари. XX аср 20–йилларнинг

иккинчи ярми – 30 йилларда Қорақалпоғистондаги ижтимоий–иқтисодий, сиёсий ва маънавий жараёнлар.

Халқ таълими, маориф соҳасида бажарилган ишлар, мактаб қурилиши. Халқ таълимига буйруқбозлик нуктаи назаридан туриб ёндашувнинг кучайиб бориши. XX аср 30–йилларнинг бошларида ёзувчи ва адиблар фаолияти, уларнинг асарлари. Ўзбек хотин қизларини ўртасида олиб борилган ишлар ва муаммолар. “Хужум” кампаниясининг ўтказилиши. Хотин–қизлар меҳнатининг ижтимоий–иқтисодий муаммолари. Совет давлати томонидан “катта қирғин”нинг амалга оширилиши, қатағон сиёсатининг асоратлари (1937–1938 йиллар). Ўзбекистоннинг XX аср 20–30 йиллардаги халқаро алоқалари. Илмий–маданий алоқалар. Халқаро алоқаларнинг чекланиши.

Ўзбекистон Иккинчи жаҳон уруши йилларида (1941–1945 йиллар)

Урушнинг бошланиши, сабаблари. Умумий ҳарбий сафарбарлик. Урушнинг оғир йилларида ўзбек халқининг маънавий–ахлоқий хусусиятлари ва инсорпарварлигининг ёрқин намоён бўлиши. Республика ижтимоий–иқтисодий салоҳиятини урушга сафарбар этилиши – фронтга сафарбар қилинганлардан тузилган миллий бригадалар. Иккинчи жаҳон урушида Қорақалпоғистон республикаси меҳнаткашларининг фаол иштироки. Фронтга юборилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари. Аҳолининг моддий ва маиший аҳволи. Мудофаа учун шахсий жамғармалар. Эвакуация қилинган аҳолига ҳамда жангчилар оилаларига ғамхўрлик ва меҳрибонлик. Депортация масаласи. Депортация қилинган халқларнинг Ўзбекистондаги ҳаёти. Уруш йилларида фан ва маданият. Фанлар Академияси ва илмий текшириш институтларининг фаолияти. Адабиёт ва санъат.

Совет давлатида маъмурий буйруқбозлик тузумининг кучайиши ва инқирози даврида Ўзбекистон (1946–1991 йй.)

Мавзу тарихшунослиги. Урушдан кейинги йилларда Ўзбекистоннинг иқтисодий ҳаёти. Саноат ва транспорт. Янги саноат шаҳарларининг вужудга келиши.

Республиканинг аграр хўжалиги. Мирзачўл, Марказий Фарғона, Қарши, Шеробод ва бошқа худудларда кўрик ва бўз ерларнинг ўзлаштирилиши.

Ўзбекистондаги демографик жараёнлар хусусиятини совет ҳокимияти томонидан эътиборга олинмаганлигининг оқибатлари. “Сохта урбанизациялаштириш”.

Ўзбекистонда XX асрнинг 50–70–йилларда ўтказилган иқтисодий ислохотлар, уларнинг самарасизлиги. Иқтисодиётнинг бир томонлама, хомашё етиштириш томон йўналтирилиши. Пахта яккаҳокимлигининг оқибатлари, экологик ҳолатнинг бузилиши. Орол фожиаси.

XX асрнинг 50–80–йилларда республиканинг маданий ҳаёти. Илм–фан. Адабиёт ва санъат. Таълим–тарбия ва турмуш. Олий ва ўрта маълумотли мутахассислар тайёрлаш.

Маънавий ҳаётда мафкуравий чеклашлар, буйруқбозликнинг кучайиши. Халқни миллий кадриятлар, маънавий меросдан бегоналаштириш, ўзбек тилини қўллашда камситиш ҳоллари. Ижтимоий фанлар. Адабиёт ва санъат асарларида, радио ва телевидение, кино ва театр фаолияти, уларда реал ҳаётдан чекиниш ҳоллари. Ташқи иқтисодий ва маданий алоқалар. Шароф Рашидов–давлат ва жамоат арбоби. XX аср 80–йилларнинг ўрталарида СССРнинг ижтимоий–сиёсий, иқтисодий, маънавий ҳаётида инқирозли вазиятнинг янада кескинлашуви.

“Қайта қуриш” концепцияси ва унинг чекланганлиги. “Қайта қуриш” йилларида Ўзбекистонда ижтимоий–сиёсий ҳаёт. “Пахта иши”, “Ўзбеклар иши” ва уларнинг салбий оқибатлари.

Иқтисодиётни ислоҳ қилиш йўлидаги уринишлар, унинг барбод бўлиши, сабаблари. Фарғона фожеаси.

XX аср 1980 йилларнинг охирларида И.А.Каримовнинг Ўзбекистон Компартияси Марказий қўмитасига биринчи котиб этиб сайланиши. Республика ижтимоий–сиёсий ҳаётида ўзгаришларнинг бошланишида давлат раҳбарининг собит қадамлик билан олиб борган ҳаракатлари. Ўзбекистон Республикаси Президенти И.Каримовнинг “Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида” асари мустақилликка эришиш йўлидаги муҳим

тарихий манба. Кадрлар сиёсатида миллий манфаатлар устуворлигининг ўсиб бориши. “Пахта иши”нинг қайта кўрилиши ва тарихий адолатнинг тикланиши. Ўзбекистон Республикаси “Давлат тили ҳақида”ги қонуннинг қабул қилиниши.

1990 йил февралда Ўзбекистон Олий Кенгашига ўтказилган сайловлар. Ўзбекистонда Президентлик лавозимининг таъсис этилиши. И.А.Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси биринчи Президенти этиб сайланиши. Мустақиллик Декларациясининг қабул қилиниши ва унинг аҳамияти.

1991 йил август воқеалари, марказ давлатчилиги танглиги ва СССРнинг таназзулга юз тутиши.

Ўзбекистонда давлат мустақиллигининг кўлга киритилиши. Демократик ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти асосларининг барпо этилиши

1991 йил 31 август Ўзбекистоннинг давлат мустақиллиги тўғрисидаги масаланинг Олий Кенгашнинг навбатдан ташқари VI сессиясида муҳокама қилиниши, сессияда қабул қилинган Баёнотда Ўзбекистон давлат мустақиллигининг эълон қилиниши ва унинг тарихий аҳамияти.

1991 йил 29 декабрдаги референдум ва умумхалқ томонидан Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг маъқулланиши.

Умумхалқ сайловида И.А.Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Президенти этиб сайланиши.

Сиёсий ислохотлар. Давлат ҳокимияти тизимида Президентлик бошқарувининг жорий этилиши. Вазирлар Маҳкамаси, унинг ижро этувчи ҳокимиятнинг муҳим бўғини сифатидаги ўрни. Давлат мустақиллигини таъминловчи Мудофаа ва Ташқи ишлар вазирликлари, Миллий хавфсизлик хизмати, Давлат божхона ва Солиқ қўмиталарининг тузилиши. Халқ хўжалиги тизими бошқарувидаги ислохотлар.

Ислохотлар сиёсатида маънавий мезонлар ҳал қилувчи омил сифатида. Давлат ҳокимиятининг миллий, ҳуқуқий, демократик асосларининг барпо этилиши. Қонун чиқарувчи, ижро этувчи ва суд ҳокимияти тармоқларининг шаклланиши. Ўзбекистон кўппартиявийлик тизимида асос солиниши, дастлабки асосий партияларнинг шаклланиши.

Мустақиллик шароитида Ўзбекистон парламенти. Олий Мажлиснинг кўппартиявийлик асосида шаклланиши. Икки палатали парламент тузиш тўғрисидаги референдум. Демократик жамиятга хос сайлов тизимининг барпо этилиши.

Мамлакатда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси. Олий Мажлис қонунчилик палатаси ва Сенатнинг асосий вазифалари. Депутатлик назорати ва қонунлар ҳаётлигини таъминлашнинг чора-гадбирлари. 2015 йилда ўтказилган сайловлар ва уларнинг натижалари.

Суд ҳокимияти ислохотлари. Ўзбекистонда суд ҳокимияти тизими, унинг такомиллаштирилиши. Суд тизимининг либераллаштирилиши.

Маҳаллий давлат ҳокимияти органлари - вилоят, шаҳар, туман ҳокимиятларининг ташкил топиши, уларнинг вазифалари ва фаолияти.

Ўзбекистонда очиқ фуқаролик жамияти асосларининг яратилиши. “Кучли давлатдан-кучли жамият сари” концепциясини изчил амалга оширишга киришилиши.

Фуқароларнинг ўзини-ўзи бошқарув органларининг ташкил этилиши. Фуқаролар йиғини, қишлоқ, овул, маҳалла оқсоқоллари кенгашларининг тузилиши, вазифалари, фаолияти.

Сиёсий партиялар. Жамиятда кўппартиявийликнинг қарор топиши. Жамоат бирлашмалари, уларнинг ижтимоий-сиёсий ҳаётдаги ўрни.

Миллий сиёсат. Миллатлараро тинчлик ва тотувликнинг таъминланиши.

Оммавий ахборот воситалари. Оммавий ахборот воситаларининг жамиятни демократлаштиришдаги ўрни ва аҳамияти.

Конституция хавфсизлик ва барқарорликнинг кафолати. Барқарор ривожланиш тушунчаси. Хавфсизлик тизимининг асосий элементлари. Замонавий таҳдидлар.

Минтақавий хавфсизлик муаммолари. Миллий хавфсизлик ва давлат чегаралари дахлсизлигини таъминлаш зарурияти. Ўзбекистон Куролли кучлар ва чегара кўшинларининг ташкил этилиши. Миллий хавфсизлик ва давлат мудофаа қобилиятининг мустақамланиши борасида амалга оширилаётган тадбирлар. ИИВ ва ФВВ тизимидаги ислохотлар. Ахборот хавфсизлиги. Ўзбекистоннинг МДХ, ШХТ ва НАТО билан минтақавий хавфсизликни таъминлаш борасидаги ўзаро ҳамкорлиги. Ўзбекистоннинг хавфсизлик ва барқарорликни таъминлаш, минтақада тинчлик ва осойишталикни сақлаб қолишга оид сиёсати.

2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегияси ва унда белгиланган вазифалар.

Мустақиллик йилларида Ўзбекистоннинг иқтисодий, маънавий-маданий таракқиёти

Ўзбекистон Республикасининг бозор муносабатларини шакллантириш йўли. Тараққиётнинг “Ўзбек модели”. Унинг тамойиллари. Ўзбекистоннинг ўзига хос ва ўзига мос тараққиёт йўлининг жаҳон ҳамжамияти томонидан эътироф этилиши.

Иқтисодий ислохотлар, унинг стратегияси, устувор йўналишлари ва босқичлари. Бозор муносабатларини ҳуқуқий жиҳатдан таъминловчи қонунлар, меъёрий ҳужжатлар мажмуининг яратилиши.

Давлат мулкни хусусийлаштириш механизмнинг яратилиши. Мулкни давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш. Кўп укладли иқтисодиётнинг барпо этилиши. Мулкдорлар синфининг шаклланиши ҳамда кичик ва ўрта тадбиркорликнинг ривожланиши.

Бозор инфратузилмасининг шаклланиши. Мустақиллик шароитида иқтисодиётда амалга оширилган чуқур таркибий ўзгаришлар. Ёқилғи мустақиллигининг таъминланиши. Кончилик саноатининг ривожланиши. Саноатнинг диверсификация қилиниши ва ишлаб чиқаришнинг янги тармоқларини вужудга келиши.

Ўзбекистоннинг замонавий автомобиль ишлаб чиқарувчи мамлакатлар қаторига кўшилиши. “ЎзДЭУ авто”.

Аграр ислохотлар. Мулкий муносабатларнинг ўзгариши. Ширкат, деҳқон, фермер хўжаликларининг вужудга келиши. Қишлоқда бозор инфратузилмасининг яратилиши. Ғалла мустақиллигига эришилиши.

Ўзбекистоннинг кучли ижтимоий сиёсати. Ижтимоий барқарорликнинг таъминланиши. Мустақиллик йилларида маънавий ҳаёт. Маънавий кадриятларнинг тикланиши. И.А.Каримовнинг “Юксак маънавият - энгилмас куч” асарида жамият ҳаётида маънавиятнинг ўрни таърифи ва унинг аҳамияти. 2015 йил “Ўрта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожига роли” мавзусидаги халқаро конференция ва унинг тарихий аҳамияти.

Диний кадриятлар ва ислом маънавиятининг тикланиши. Наврўз, Рўза ва Қурбон хайитларининг байрамона нишонланиши. Республикада давлат ва диннинг ўзаро муносабати, унинг асосий тамойиллари.

Ўзбекистоннинг миллий истиқлол ғояси, уни аҳоли онига сингдириш зарурати. Миллий истиқлол ғояси ва мафқурасининг келажакка ишонч ва адрлат туйғуларини шакллантиришдаги аҳамияти. Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлардаги барқарорлик ва диний бағрикенглик (толерантлик).

Ўзбекистон Республикасида “Таълим тўғрисида”ги қонун ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг қабул қилиниши, унинг аҳамияти. Ўзбекистонда таълим соҳасида амалга оширилган ислохотларнинг жаҳон миқёсидаги эътирофи. Таълим соҳаси бўйича 2012 йил февралдаги халқаро анжуман.

Соғлиқни сақлаш соҳасидаги ислохотларнинг умумжаҳон аҳли томонидан эътирофи. Соғлом она – соғлом бола дастури. 2011 йил ноябрда соғлиқни сақлаш масаласи бўйича халқаро анжуман.

Ўзбекистонда илм-фаннинг ривожланиши, интеллектуал салоҳиятнинг ўсиши. Маданият ва санъатнинг ривожланиши. Спорт равнақи. Ёш авлодни спорт-соғломлаштириш ишларига кенг жалб этиш. Болалар спортини ривожлантириш борасидаги чора-тадбирлар. Мустақиллик йилларида жисмоний тарбия ва спорт соҳасида амалга оширилган ишлар. Ўзбекистон спортчиларининг муваффақиятлари.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг академиклари фаолиятини янада такомиллаштириш ва рағбатлантириш чора-тадбирлари.

Ўзбекистонда фан, таълим, спорт соҳаларини ривожлантирилиши. Туризм соҳаси ривож.

Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашуви

Ўзбекистоннинг географик-сиёсий имкониятлари. Унинг Марказий Осиё мамлакатлари орасида тутган ўрни.

Тинчликсевар мустақил ташқи сиёсат асосларининг ишлаб чиқилиши, унинг тамойиллари. Ўзбекистон давлат мустақиллигининг жаҳондаги нуфузли давлатлар томонидан тан олинishi.

Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига қўшилиши. Ўзбекистон Республикасининг БМТ, ЕХХТ га аъзо бўлиши ва улар билан кўп томонлама ҳамкорликнинг йўлга қўйилиши ва кенгайиб, чуқурлашиб бориши. Шанхай ҳамкорлик ташкилоти.

Республиканинг халқаро ихтисослашган иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий ташкилотлар билан алоқалари.

Ўзбекистон бутун маърифатли дунё, халқаро ҳамжамият билан тинч-тотув, эркин ва фаровон ҳаёт кечириш, ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиш тарафдори эканлиги. Ўзбекистоннинг хорижий мамлакатлар билан ҳамкорлиги.

Ўзбекистоннинг МДҚ давлатлари билан кўп томонлама ва икки томонлама алоқалари.

Ўзбекистоннинг Марказий Осиёдаги мамлакатлар билан кўп томонлама ва икки томонлама ҳамкорлиги.

Халқаро терроризм ва маънавий таҳдидларга қарши курашда Ўзбекистоннинг тутган ўрни.

Ўзбекистон ташқи сиёсатида иқтисодий омилларнинг муҳим ўрни. Ўзбекистонда қабул қилинган ўзига хос ислоҳот ва модернизация моделининг ҳаётий эканлиги.

Хорижий сармоялар, технологияларнинг Ўзбекистонга кириб келиши, қўшма корхоналарнинг ташкил топиши ва уларнинг фаолияти.

Ўзбекистоннинг БМТ, ШХТ, НАТО ва бошқа ташкилотлар билан Марказий Осиёда хавфсизликни таъминлаш бўйича ҳамкорлиги.

Афғонистон муаммосини ҳал қилишдаги Ўзбекистоннинг ташаббуслари. Марказий Осиёнинг ядро қуролидан холи ҳудуд деб эълон қилиниши.

Ўзбекистоннинг экологик сиёсати. Терроризм, гиёҳвандлик ва одам савдоси иллатларига қарши курашда Ўзбекистон Республикасининг фаолияти.

Ўзбекистон Республикасининг ташқи сиёсати концепцияси.

Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёевнинг минтақа ва халқаро микёсда Ўзбекистоннинг ташқи сиёсати, халқаро тинчлик ва барқарорликни таъминлаш, экологик вазиятни яхшилаш бўйича тутган сиёсати.

07.00.01 – Ўзбекистон тарихи мутахассислиги бўйича таянч докторантура, докторантура ҳамда мустақил изланувчиларнинг кириш имтиҳонлари учун “Ўзбекистон тарихи” фанидан саволлар мажмуаси

1. И.А.Каримовнинг “Тарихий хотирасиз келажак йўқ” асарида Ўзбекистон тарихининг долзарб назарий масалаларининг ёритилиши.
2. Ўзбекистон тарихининг назарий – методологик асослари.
3. Ўрта Осиё халқлари тарихини мустақиллик йилларида янгича даврлаштириш масалалари.

4. Ўрта Осиё тарихида қадимги давр тарихини даврлаштириш ва унинг асосий хусусиятлари.
5. Ўрта Осиё мезолит даврида. Ибтидоий хўжаликдаги ўзгаришлар. Ўрта Осиёда уруғчилик жамоаси.
6. Ўзбекистонда неолит даври ёдгорликлари. Энеолит даврида Ўрта Осиё.
7. Ўрта Осиёда бронза давр. Маконлар ва моддий маданият. Ўрта Осиёда илк темир даври.
8. “Авесто”. Зардўштийлик таълимоти ва унинг жаҳон цивилизациясида тутган ўрни.
9. Ўрта Осиёда илк шаҳар маданиятининг пайдо бўлиши.
10. Ўрта Осиёда илк давлат тузилмаларининг шаклланиши, шарт–шароитлари ва омиллари.
11. Ахамонийларнинг Ўрта Осиёни босиб олиши.
12. Александр Македонскийнинг Ўрта Осиёга ҳарбий юришлари ва Ўрта Осиёда эллин–македон давлатларининг ташкил топиши. Эллин маданиятининг ўзига хос хусусиятлари ва унинг Ўрта Осиёга ёйилиши.
13. Сўғдиёна ва Бактрия Салавкийлар ҳукмронлиги даврида.
14. Юнон – Бактрия давлати. Юечжи қабилаларининг Ўрта Осиёга кириб келиши.
15. Кушонлар даврида ижтимоий – иқтисодий ва маданий ҳаёт.
16. Қадимги ёзувлар.
17. Буюк ипак йўлининг шаклланиши ва ривожланиши. Халқаро муносабатлар.
18. Илк ўрта асрларда Хионийлар ва Кидарийлар.
19. Эфталитлар давлати. Ижтимоий – иқтисодий ҳаёт. Ерга эгалик муносабатларининг шаклланиши.
20. Туркий ҳукмронлик даврида Ўрта Осиё.
21. Араб халифалигининг Ўрта Осиёда юрғизган сиёсати. Араб халифалиги ҳукмронлигига қарши халқ – озодлик курашлари. Муканна қўзғолони. Абу Муслим ҳаракати.
22. Тохирийлар ҳукмронлиги даврида Мовароуннаҳр ва Хуросон.
23. Сомонийлар давлати, ижтимоий–сиёсий жараёнлар. Сомонийлар давлати давлат бошқаруви.
24. Мовароуннаҳрда Қорахонийлар ҳукмронлигининг ўрнатилиши.
25. Салжуқийлар давлати. Султон Санжар фаолияти.
26. XII – XV асрларда Ўрта Осиёда этник жараёнлар ва ўзбек адабий тилининг шаклланиши.
27. IX–XII асрларда Ўрта Осиё маданий юксалишини таъминлаган омиллар. Илм–фан ривожланиши.
28. Ислом дини таълимотини ривожланишида Ўрта Осиёлик алломаларнинг қўшган ҳиссаси.
29. Хоразмшоҳлар давлатида бошқарув ва сиёсий тизим.
30. Хоразмшоҳлар давлатининг мўғуллар истилоси арафасидаги дипломатик алоқалари.
31. Ўрта Осиёга мўғуллар босқини. Чигатой улусининг ташкил топиши.
32. Жалолиддин Мангубердининг сиёсий фаолияти.
33. Хоразм Маъмун Академияси. Мустақиллик йиллари Маъмун Академиясининг қайта тикланиши.
34. Ўрта Осиёлик алломаларнинг ғарб олами илмига таъсири.
35. XIV асрнинг иккинчи ярмида Мовароуннаҳрдаги сиёсий вазият. Амир Темурнинг ҳокимият тепасига келиши.
36. Амир Темурнинг ҳарбий юришлари. Империянинг ташкил топиши.
37. Темур тузуклари. Амир Темур давлатининг тузилиши ва унинг ўзига хос хусусиятлари. Қонунчилик тизимининг барпо этилиши ва унинг давлат бошқарувидаги ўрни.
38. Амир Темур давлатида илм – фан ривожини. Амир Темур даври тарихнавислиги. Амир Темур ва темурийлар ҳукмронлиги даврида дипломатик алоқалар.

39. Халил Султон Мирзонинг ҳокимият тепасига келиши ва унинг давлат бошқаруви.
40. Мирзо Улуғбекнинг ҳокимият тепасига келиши, унинг илмий қарашлари ва Самарқанддаги илмий издошлари.
41. Алишер Навоий – буюк давлат арбоби ва маданият ҳомийси, унинг тарих илмига қўшган хиссаси.
42. XIX аср ўрталарида ўзбек хонликларининг ижтимоий–сиёсий аҳволи ва ўзаро муносабатлари.
43. Мовароуннахр ва Хуросон Шайбонийлар ҳукмронлиги даврида. Ижтимоий–иқтисодий, сиёсий ва халқаро муносабатлар.
44. Муҳаммад Шайбонийхоннинг Эрон шоҳи билан муносабатлари.
45. Шайбонийлар давлати Абдуллахон II даврида.
46. Аштархонийларнинг ҳокимият тепасига келиши. Имомқулихон. Эрон билан муносабатлар.
47. Аштархонийлар даврида маданий ҳаёт.
48. Бухоро амирлигининг ташкил топиши. Амир Ҳайдар. Бухоро амирлиги ва Қўқон хонлиги ўртасидаги муносабат.
49. Абулғозихон ҳукмронлиги даврида Хива хонлиги. XVIII – XIX асрда Қўқон хонлигида маданий ҳаёт.
50. Марказий Осиёнинг Россия империяси томонидан босиб олинишининг асосий сабаблари. Марказий Осиё масаласида Англия ва Россия ўртасидаги рақобат.
51. Россия империяси қўшинлари томонидан Тошкентнинг босиб олиши.
52. Россия империясига қарши Жиззах, Ўратепа жанглари. Бухоро амирлигининг Россия империяси вассалига айлантирилиши.
53. Россия империяси қўшинларининг Қўқон хонлиги ҳудудларига ҳужуми. Қўқон хонлигининг босиб олиниши ва хонликнинг тугатилиши.
54. Туркистон генерал–губераторлигининг ташкил топиши. 1886 йил “Туркистон ўлкасини бошқариш ҳақидаги низом” ва маъмуриятчиликнинг кучайиши.
55. Хива хонлигини Россия империяси томонидан истило қилиниши. Гандимиён шартномаси.
56. Хива хонлиги Россия империяси зулми остида.
57. Россия империясининг Туркистонда аграр сиёсати ва унга қарши халқ ғалаёнлари.
58. Россия империясининг Туркистонда мустамлака сиёсати.
59. Ўрта Осиёда рус–тузем мактабларининг ташкил этилиши. Миллий маорифга муносабат.
60. Россия империясининг Ўрта Осиёда маориф, фан ва маданият соҳасидаги мустамлакачилик сиёсати.
61. Россия империясининг Ўрта Осиёга аҳолини кўчириш сиёсати ва унинг оқибатлари.
62. Россия империяси ҳукмронлиги даврида Туркистонда солиқ ва мажбуриятлар. Россия империяси ҳукмронлиги йилларида Туркистонда маҳфий сиёсий полициянинг ташкил этилиши ва унинг вазифалари.
63. 1892 йил Тошкент кўзғолоннинг келиб чиқиш сабаблари ва унинг бостирилиши.
64. Россия империясининг мустамлака сиёсатида қарши кўтарилган Андижон (Дукчи Эшон) кўзғолони ва унинг оқибатлари.
65. XX аср бошларида Туркистон. Ижтимоий – иқтисодий вазиятнинг оғирлашиши.
66. XIX аср иккинчи ярми ва XX аср бошларида Қорақалпоғистон.
67. 1916 йил миллий озодлик ҳаракати ва унинг тарихий аҳамияти.
68. XX аср бошларида Туркистонда ижтимоий – сиёсий аҳвол. Жадидчилик ғояси. Исмоил Ғаспирали. Туркистон ўлкасида жадид мактаблари.
69. Убайдулла Асадуллаҳўжаев ва Мунаввар корининг Туркистон жадидчилик ҳаракатидаги роли. Жадидчилик ҳаракатида таълим ва тарбия масалалари.
70. Туркистонда жадид матбуоти тарихи.
71. 1917 йил феврал инқилоби ва унинг Туркистонга таъсири.

72. 1917 йил октябр давлат тўнтариши ва совет ҳокимиятининг ўрнатилиши.
73. Туркистон Мухториятининг ташкил этилиши. Мухториятдаги сиёсий вазият ва унинг тугатилиши.
74. Туркистонда совет ҳокимиятига қарши курашчи ҳаракатнинг кучайиши.
75. ТАССРнинг ташкил топиши ва унинг аҳамияти.
76. Совет ҳокимиятининг 1921–1922, 1925–1929 йилларда амалга оширилган ер–сув ислохотлари, унинг Ўзбекистонда амалга оширилиши.
77. Хива хонлиги ва Бухоро амирлигининг қизил армия томонидан тугатилиши. ХХСР ва БХСРнинг ташкил топиши. Республикаларда ижтимоий – иқтисодий, маданий ўзгаришлар.
78. Ўрта Осиёда миллий – ҳудудий чегараланишнинг ўтказилиши ва унинг оқибатлари. ЎзССРнинг ташкил топиши.
79. Янги иқтисодий сиёсат. (НЭП). Иқтисодий ҳаётда янги ўзгаришларнинг пайдо бўлиши.
80. Ўзбекистонда совет давлатининг кулоқлаштириш сиёсати ва унинг оқибатлари.
81. ХХ аср 20–40 йиларида Ўзбекистоннинг марказлашган халқ хўжалиги тизимига киритилиши ва унинг оқибатлари
82. Совет давлатининг Ўзбекистондаги иқтисодий сиёсати. Ўзбекистон табиий бойликларининг марказ манфаатларига бўйсундирилиши.
83. ХХ аср 20–30 йилларида Ўзбекистоннинг халқаро алоқалари.
84. Файзулла Хўжаевнинг ҳаёти ва фаолияти.
85. Усмон Юсуповнинг ҳаёти ва фаолияти.
86. 1925–1941 йилларда Ўзбекистонда миллий сиёсат, таълим, фан ва маданиятнинг совет мафкурасига бўйсундирилиши ва унинг оқибатлари.
87. Совет давлати маъмурий – буйруқбозлик тузумининг миллий тарихга муносабати. Тарихий жараёнларга бирёқламаликларнинг кучайиши.
88. Ўзбекистон Миллий университетининг ташкил топиши ва унинг тарихий илдизлари.
89. Маъмурий–буйруқбозлик тузумининг шаклланиши. Сиёсий қатағонликларнинг кучайиши (1941–1945 йй).
90. ХХ аср 30 – 60 йилларида ўзбек театри ва кино санъати.
91. ХХ аср 40 – 80 йилларида Қорақалпоғистон.
92. Қорақалпоғистон ХХ асрнинг 20 – йиллари иккинчи ярми ва 30 – йилларда.
93. Иккинчи жаҳон уруши йилларида Ўзбекистонлик жангчиларнинг фашизмни тор – мор этишдаги жасоратлари. Иккинчи жаҳон уруши йилларида Ўзбекистон саноати ва қишлоқ хўжалиги, ўзбек халқининг фидокорона меҳнати.
94. Иккинчи жаҳон уруши йилларида Ўзбекистонда фан, маориф ва маданият.
95. Иккинчи жаҳон урушидан кейинги йилларда халқ хўжалигини тиклашдаги қийинчиликлар.
96. Иккинчи жаҳон урушидан кейинги йилларда сиёсий қатағонларнинг янги даврининг бошланиши.
97. ХХ аср 60–йилларида Ўзбекистон маданий–маънавий ҳаётига “ривожланган социализм” ғояларининг сингдирилиши ва унинг оқибатлари.
98. ХХ аср 50 – 70 – йилларида Ўзбекистонда фан ва маданият.
99. Ўзбекистонда 1950–1990 йилларда миллий адабиёт.
100. ХХ аср 80 – 90–йилларида Ўзбекистонда фан ва маданият аҳволи. Зиёлиларга нисбатан таъқибнинг кучайиши.
101. ХХ аср 70–80 йилларида аграр тангликнинг кучайиши. Пахта якка ҳокимлиги ва унинг салбий оқибатлари. Ўзбекистон “қайта қуриш” йилларида.
102. Ўзбекистонда экологик вазиятнинг оғирлашиши. Орол фожеси ва унинг оқибатлари.
103. Ўзбек тилига Давлат тили мақомининг берилиши ва унинг тарихий, сиёсий, маънавий аҳамияти. “Ўзбекистон Республикасининг Давлат мустақиллиги асослари тўғрисида”ги Қонун ва унинг аҳамияти.

104. Ислом Каримов Мустақил Ўзбекистон Республикасининг асосчиси ва етакчиси.
105. Ўзбекистон Республикаси сиёсий тизимининг шаклланиши. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг қабул қилиниши ва унинг сиёсий, маънавий – маърифий аҳамияти.
106. Мустақил Ўзбекистонда миллий ва диний қадриятларнинг қайта тикланиши ва унинг халқ томонидан эътироф этилиши.
107. Ўзбекистон республикасида миллатлараро барқарорлик ва диний бағрикенгликнинг ўрнатилиши.
108. Ўзбекистоннинг ўз тараққиёт йўли. “Ўзбек модели” унинг жаҳон ҳамжамияти томонидан эътироф этилиши.
109. Ўзбекистоннинг ўз тараққиёт йўли тушунчасининг миллий–тарихий, ижтимоий–маданий негизлари.
110. Тарихий хотирани уйғотиш, ўтмишдан сабоқ чиқариш ва ўзликни англаш мезони бўлиш. Адолат ва ҳақиқат, эркинлик ва мустақиллик ғояларининг ватан тарихида акс этиши.
111. Амир Темурнинг ижтимоий–сиёсий қарашлари, давлатни қуриш ва бошқариш, халқаро дипломатик муносабатлар, қўшничилик, сулҳпарварлик сиёсати, қонун устуворлиги қонун олдида барчанинг тенглиги, қонуннинг инсонпарварликни рўёбга чиқаришдаги аҳамияти.
112. Ўзбекистонда иқтисодий ислохотлар биринчи босқичининг вазифалари ва асосий стратегик йўналишлари.
113. Ўзбекистонда иқтисодий ислохотлар иккинчи босқичининг вазифалари ва натижалари.
114. Аҳолини кучли ижтимоий ҳимоялаш – давлат сиёсатининг бош йўналиши.
115. Ўзбекистонда аграр ислохотларнинг амалга оширилиши. Фермер хўжалиklarининг ташкил этилиши.
116. Ўзбекистоннинг бозор муносабатларига ўтиши даврида қишлоқда инфратузилмани шакллантириш масалалари ва бу борада давлат сиёсатининг амалга оширилиши.
117. Мустақиллик йилларида Қорақалпоғистон.
118. И.А.Каримовнинг “Ўзбекистон – бозор муносабатларига ўтишининг ўзига хос йўли” асарида белгиланган асосий вазифалар ва унинг аҳамияти.
119. И.А.Каримовнинг “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари” китоби ва унинг тарихий аҳамияти.
120. XXI аср бўсағасида Ўзбекистон хавфсизлигига таҳдидларнинг ички ва ташқи омиллари (И.А.Каримовнинг “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари” асари асосида).
121. Ўзбекистон барқарорлигига кафолат берувчи омиллар (И.А.Каримовнинг “Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари” асари асосида).
122. И.А.Каримовнинг 1996 йил Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги муносабати билан Парижда ва Тошкентда ўтказилган тадбирларда қилган маърузалари ва уларни тарихни ўрганиш, маънавият ва қадриятларни тиклашдаги аҳамияти.
123. 1998 йил Ўзбекистонда Имом ал–Бухорий таваллудининг 1225 йиллигининг нишонланиши ва унинг аҳамияти. 1998 йил ал–Фарғонийнинг 1200 йиллик таваллуд санасининг нишонланиши ва унинг аҳамияти.
124. “Камолот” ёшлар ижтимоий ҳаракати. Ўзбекистоннинг ижтимоий–сиёсий ҳаётида ёшларнинг тутган ўрни
125. Ўзбекистонда кўппартиявийлик тизимининг шаклланиши ва демократик жараёнлардаги иштироки.
126. Ўзбекистонда икки палатали парламент тизимининг шаклланиши зарурияти ва унинг аҳамияти.

127. Халқаро терроризм ва диний экстремизмга қарши курашда Ўзбекистоннинг тутган ўрни.
128. Мустақил Ўзбекистоннинг БМТга аъзо бўлиши ва унинг тарихий аҳамияти.
129. Ўзбекистоннинг халқаро ЮНЕСКО ташкилоти билан ҳамкорлиги.
130. Ўзбекистоннинг ЕХХТ билан ҳамкорлигининг йўлга қўйилиши.
131. Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни ва Кадрлар тайёрлаш Миллий дастури.
132. Мустақиллик йилларида Ўзбекистон Республикасида соғлиқни сақлаш ва таълим соҳасида амалга оширилган ислохотлар (Президент И.А.Каримовнинг 2011 йил ноябрь ва 2012 йил февралда бўлиб ўтган халқаро йиғилишларда сўзлаган нутқлари асосида)
133. Ўзбекистон Қуролли кучларининг ислох қилиниши.
134. Жамиятни деморатлаштиришда Оммавий Ахборот Воситаларининг роли.
135. Жаҳон молиявий инқирози ва Ўзбекистонда унга қарши қўлланилган чора - тадбирлар.
136. И.А.Каримовнинг “Юксак маънавият енгилмас куч” асари ва унинг тарихий аҳамияти.
137. И.А.Каримовнинг “Тарихий хотирасиз келажак йўқ” асарида ўзбек давлатчилиги тарихи масалалари.
138. И.А.Каримовнинг “Юксак маънавият – енгилмас куч” асарида маънавиятни шакллантирадиган асосий меъзонларнинг ёритилиши
139. “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқоралик жамиятини ривожлантириш” концепциясининг моҳияти.
140. И.А.Каримовнинг “Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида” асари ва унинг тарихий аҳамияти.
141. Ш.М.Мирзиёевнинг Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курашимиз асарининг аҳамияти.
142. Ш.М.Мирзиёевнинг Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз асарининг мазмун моҳияти.
143. Ш.М.Мирзиёевнинг Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови асарининг мазмун моҳияти.
144. Ш.М.Мирзиёевнинг Танқидий таҳлил, қатъий тартиб интизом ва шахсий жавобгарлик–ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қонидаси бўлиши керак асарида кўтарилган масалалар.
145. 2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишлари бўйича Ҳаракатлар стратегияси.

ТАВСИЯ ЭТИЛГАН АДАБИЁТЛАР

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2008.
2. Ўзбекистон Республикаси Конституциясига шарҳ. – Т.: Ўзбекистон, 2008.
3. Каримов И.А. Озод ва обод Ватан, эркин ва фаровон ҳаёт – пировард мақсадимиз. – Т.: Ўзбекистон, 2000. 8 жилд. - 525 б.
4. Каримов И.А. Ватан равнақи учун ҳар биримиз маъсулмиз. – Т.: Ўзбекистон, 2001. 9 жилд. - 439 б.
5. Каримов И.А. Хавфсизлик ва тинчлик учун курашмоқ керак. – Т.: Ўзбекистон, 2002. 10 жилд. – 432 б.
6. Каримов И.А. Юксак маънавият - енгилмас куч. – Т.: Маънавият, 2008. - 173 б.
7. Каримов И.А. Мамлакатни модернизация қилиш ва иқтисодийётимизни барқарор ривожлантириш йўлида. – Т.: Ўзбекистон, 2008. 16 жилд . - 368 б.
8. Каримов И.А. Ватанимизнинг босқичма – босқич ва барқарор ривожланишини таъминлаш бизнинг олий мақсадимиз. – Т.: Ўзбекистон, 2009. 17 жилд.

9. Каримов И.А. Жаҳон молиявий иқтисодий инқирози, Ўзбекистон шароитида уни бартараф этиш йўллари ва чоралари. – Т.: Ўзбекистон, 2009. - 54 б.
10. Президент И.Каримовнинг 2010 йил 12 ноябрда Олий Мажлис палаталари қшма мажлисида сўзлаган “Мамлакатимизда демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясини ёшлар орасида тарғиб қилиш” нутқи // Халқ сўзи, 2010 йил 12 ноябрь.
11. Каримов И.А. Демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш – мамлакатимиз тараққиётининг асосий мезонидир. – Т.: Ўзбекистон, 2011. 19 жилд.
12. Каримов И.А. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. – Т.: Ўзбекистон, 2011.
13. Каримов И.А. Бизнинг йўлимиз–демократик ислохотларни чуқурлаштириш ва модернизация жараёнларини изчил давом эттириш йўлидир. – Т.: Ўзбекистон, 2012. 20 жилд
14. Президент И.Каримовнинг “Ўрта асрлар Шарқ алломалари ва мутафаккирларининг тарихий мероси, унинг замонавий цивилизация ривожигаги роли ва аҳамияти” мавзусидаги халқаро конференциянинг очилиш маросимидаги нутқи // Халқ сўзи, 2014 йил 16 май.
15. Каримов И.А. Она юртимиз бахту– саодати йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. – Т.: Ўзбекистон, 2015.
16. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон, демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Ўзбекистон Республикаси Президенти лавозимига киришиш тантанали маросимида бағишланган Олий Мажлис палаталарининг қўшма мажлисидаги нутқ. – Т.: Ўзбекистон, 2016.
17. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб-интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қондаси бўлиши керак. Мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий яқунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маъруза. – Т.: Ўзбекистон, 2017.
18. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. – Т.: Ўзбекистон, 2017.
19. Мирзиёев Ш.М. Буюк келажакимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга қурамиз. – Т.: Ўзбекистон, 2017
20. Абдунабиев А.Г. Вклад в мировую цивилизацию. – Т.: Ўзбекистон, 1998.
21. Абулғозий Шажарайи турк. – Т.: Чўлпон, 1992.
22. “Авесто”. “Яшт” китоби. Ўзбек тилига М.Исҳоқов илмий-изоҳли таржималари. – Т.: Шарқ, 2001.
23. Азамат Зиё. Ўзбек давлатчилиги тарихи. – Т.: Шарқ, 2000.
24. Аъзамхўжаев С. Туркистон муҳторияти. – Т.: Маънавият, 2000.
25. Амир Темур Кўрагон. Зафар йўли. – Т.: Нур, 1992.
26. Аҳмедов Б. Соҳибқирон Темур (хаёти ва ижтимоий-сиёсий фаолияти). – Т.: Фан, 1996.
27. Аҳмедов Б. Ўзбек улуси. – Т.: Мерос, 1992.
28. Аҳмедов Э. Ўзбекистон шаҳарлари. – Т.: Ўзбекистон. 1998.
29. Буниётов З. Ануштегин Хоразмшоҳлар давлати (1097–1231 й.й.). – Т.: Ғафур Ғулом нашриёти, 1998.
30. Ерметов А.А. Туркистон назорат органлари фаолияти. Т.: Abu matbuot Konsalt, 2007
31. Жабборов И. Ўзбек халқи этнографияси. – Т.: Ўқитувчи, 1994.
32. Жадидчилик: ислохот, янгиланиш, мустақиллик ва тараққиёт учун кураш. –Т.: Университет, 1999.
33. Зиёев Ҳ. Туркистонда Россия тажовузи ва ҳукмронлигига қарши кураш. – Т.: Шарқ, 1998.
34. Зиёев Ҳ. Ўзбекистон мустақиллиги учун курашларнинг тарихи. – Т.: Шарқ, 2001.
35. Иброҳим Карим. Мадаминбек. – Т.: Ёзувчи, 1993.

36. Муҳаммаджонов А. Темур ва темурийлар даври. – Т.: Фан, 1996.
37. Мўминов И. Амир Темурнинг Ўрта Осиё тарихида тутган ўрни ва роли. –Т.: Фан, 1993.
38. Муртазаева Р.Х. ва бошқалар. Ўзбекистон тарихи. Дарслик. – Т.: 2003.
39. Муртазаева Р.Х. Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ва бағрикенглик. – Т.: Университет, 2007. 184 б.
40. Насимхон Р. Турк хоқонлиги. – Т.: Мерос, 1993.
41. Полвонов Н., Қўшжонов О. Хоразмдаги ижтимоий-сиёсий жараёнлар ва ҳаракатлар. – Т.: Abu matbuot consalt, 2007. 24 б.т.
42. Полвонов Н.Т. Ўзбекистонда ижтимоий ҳаракатлар ва сиёсий партия тарихи (Хоразм мисолида). – Т.: Университет, 2007, 5,75 б.т.
43. Саъдуллаев А. Қадимги Ўрта Осиё тарихи. –Т.: Университет, 2004.
44. Саъдуллаев А. Қадимги Ўзбекистон илк ёзма манбаларда. – Т.: Университет, 1996.
45. Саъдуллаев А. ва бошқалар. Ўзбекистон тарихи: давлат ва жамият тараққиёти. – Т.: Академия, 2000.
46. Собиров Қ. Хоразм қишлоқ ва шаҳарлари мудофаа иншоотлари (мил.авв. VI асрдан милодий IX асргача). – Т.: Фан, 2009.
47. Сулаймонова Ф. Шарқ ва Ғарб. – Т.: Ўзбекистон, 1997.
48. Темур тузуклари. – Т.: Ғафур Ғулом нашриёти, 1991.
49. Темур ва Улуғбек даври тарихи. – Т.: Қомуслар бош таҳририяти, 1996.
50. Усмонов Қ. Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашуви. – Т.: Молия, 2003.
51. Усмонов Қ, Содиков М, Бурхонова С. Ўзбекистон тарихи. Олий ўқув юртлари бакалавр йўналишлари учун дарслик. – Т.: Молия-иқтисод, 2006.
52. Шарафиддинов О. Истиқлол фидоийлари. –Т.: Чўлпон, 1993.
53. Шониёзов К. Ўзбек халқининг шаклланиш жараёни. – Т.: Фан, 2001.
54. Шарифхўжаев М. Ўзбекистон: янги ғоялар, янги ютуқлар. –Т.: Шарқ, 2002.
55. Шихобиддин Муҳаммад ан-Насавий. Султон Жалолиддин Мангуберди ҳаёти тафсилотлари. – Т.: Ёзувчи, 1999.
56. Эшов Б.Ж. Ўрта Осиё қадимги шаҳарлари тарихи. Ўқув қўлланма. – Т.: 2006.
57. Эшов Б.Ж. Цивилизация тизимида илк шаҳарлар. – Т.: Zar qalam, 2004.
58. Эшов Б.Ж. Қадимги Ўрта Осиё шаҳарлари тарихи. Дарслик. –Т., Fan va texnologiya, 2008.
59. Шомий Низомиддин. Зафарнома. –Т.: Ўзбекистон, 1996.
60. Юсуф Хос Ҳожиб. Қутадғу билиг. –Т.: Юлдузча, 1990.
61. Юнусова Х.Э. Ўзбекистонда совет давлатининг миллий сиёсати ва унинг оқибатлари (XX аср 80-йиллари мисолида). – Т.: Zar qalam, 2005. 7, 75.
62. Юнусова Х.Э. Ўзбекистонда миллатлараро муносабатлар ва маънавий жараёнлар (XX аср 80-йиллари мисолида). –Т., Abu matbuot-konsalt, 2009. 10,23 б.т..
63. Яздий Ш. Зафарнома. –Т.: Шарқ, 1997.
64. Ўзбекистон тарихи. Дарслик. –Т.: ЎАЖБНТ, 2003.
65. Ўзбекистон тарихи. 1-қисм. А.Саъдуллаев, Б.Эшов таҳрири остида. –Т.: Унверситет, 1999.
66. Ўзбекистоннинг янги тарихи. Биринчи китоб. Туркистон чор Россияси мустамлакачилиги даврида. –Т.: Шарқ, 2000.
67. Ўзбекистоннинг янги тарихи. Иккинчи китоб. Ўзбекистон совет мустамлакачилиги даврида. –Т.: Шарқ, 2000.
68. Ўзбекистоннинг янги тарихи. Учинчи китоб. Мустақил Ўзбекистон тарихи. –Т.: Шарқ, 2000.
69. Ўзбекистон давлатчилиги тарихи очерклари. –Т.: Шарқ, 2001.
70. Ўзбекистон Республикаси: Мустақил давлатнинг бунёд бўлиши. –Т.: Ўзбекистон, 1992.
71. Қорақалпоғистон тарихи (1917-1994 йй.). – Нукус, 1995.
72. Хайдаров М., Ражабов Қ. Туркистон тарихи. –Т., Университет, 2002.

73. Хожаниёзов Ғ. Қадимги Хоразм мудофаа иншоотлари (мил.авв. VI асрдан IV асргача). –Т., 2007.
74. Худойберганов Қ. Хива хонлари тарихидан. –Т., 2007.
75. Одилов А.А Абдумалик тўра бошчилигидаги озодлик ҳаракати тарихи Т.2006.
76. Эшов.Б.Ж.Ўзбекистонда давлат ва маҳаллий бошқарув тарихи. Т.: Янги аср авлоди, 2012.

Тошкент вилояти Чирчиқ давлат педагогика институти Тарих ва тиллар факультети “Тарих” кафедраси 2020 йилги таянч докторантура қабули учун имтиҳон комиссияси таркиби

07.00.01-Ўзбекистон тарихи ихтисослиги бўйича

Раис: Абдурахманова Ж.Н., т.ф.н., проф.в.б.

Котиб: Насиров О.Н., т.ф.н., доц.

Аъзолар: Муртазаева Р.Х., т.ф.д., проф.

Нуриддинов Э.З., т.ф.н., доц.

Хаққулов А.Б., т.ф.н., доц.